EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 5.7.2019.
COM(2019) 323 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

Piecpadsmitais ziņojums par Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā laikposmā no 2018. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim

{SWD(2019) 290 final}

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

Piecpadsmitais ziņojums par Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā laikposmā no 2018. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim

Padomes Regula (EK) Nr. 866/2004 par režīmu saskaņā ar Pievienošanās akta 10. protokola 2. pantu[1] ("Zaļās līnijas regula" jeb "ZLR") stājās spēkā 2004. gada 1. maijā. Tajā reglamentēta ES tiesību normu piemērošana attiecībā uz personu pārvietošanos, kā arī preču un pakalpojumu apriti pāri robežlīnijai, kas atdala Kipras Republikas teritoriju, kurā tās valdība īsteno faktisku kontroli, no teritorijas, kuru tā faktiski nekontrolē. Lai nodrošinātu šo noteikumu iedarbību, to piemērošanas joma tika paplašināta, iekļaujot arī robežlīniju starp minētajām teritorijām un Apvienotās Karalistes Suverēno austrumu bāzu teritoriju (*ESBA*)[2].

Šajā ziņojumā aplūkots laikposms no 2018. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Pārskata periodā Komisija ir uzturējusi konstruktīvu dialogu ar Kipras Republikas kompetentajām iestādēm un Suverēnās bāzu teritorijas (*SBA*) administrāciju par minētās regulas īstenošanu, kā arī ar Kipras turku Tirdzniecības kameru (KTTK).

1. PERSONU ROBEŽŠĶĒRSOŠANA

1.1. Robežšķērsošana atļautajās vietās

Regula nodrošina stabilu tiesisko regulējumu attiecībā uz robežšķērsošanu, ko veic Kipras valstspiederīgie, citi ES pilsoņi un trešo valstu valstspiederīgie, kuri Zaļo līniju ("robežlīnija") šķērso atļautajās robežšķērsošanas vietās. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem 2018. gadā palielinājās robežlīniju šķērsojušo Kipras grieķu skaits un samazinājās robežlīniju šķērsojušo Kipras turku skaits.

Saskaņā ar Kipras Republikas policijas ("CYPOL") datiem pārskata periodā tika reģistrēti 1 014 340 (iepriekšējā gadā – 646 569) Kipras grieķi un 486 040 Kipras grieķu transportlīdzekļi (iepriekšējā gadā – 267 467), kas šķērsoja robežlīniju virzienā no valdības kontrolētās teritorijas uz Kipras ziemeļdaļu, un 1 076 667 (iepriekšējā gadā – (1 140 682) Kipras turki un 417 629 Kipras turku transportlīdzekļi (iepriekšējā gadā – 435 882), kas šķērsoja robežlīniju virzienā no Kipras ziemeļdaļas uz valdības kontrolēto teritoriju[3]. Būtiskais robežlīniju šķērsojušo Kipras grieķu skaita pieaugums un nelielais robežlīniju šķērsojušo Kipras turku skaita samazinājums bija saistīts galvenokārt ar to, ka 2018. gadā samazinājās Turcijas liras vērtība attiecībā pret euro.

---

1 OV L 161, 30.4.2004., 128. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes 2013. gada 15. jūlija Regulu (ES) Nr. 685/2013 (OV L 196, 19.7.2013., 1. lpp.); tā ir pazīstama kā "Zaļās līnijas" regula.

2 Sk. Zaļās līnijas regulas trešo apsvērumu.

3 Kipras Republikas iestādes neapkopo nedz datus par Kipras grieķiem, kuri atgriezušies valdības kontrolētajā teritorijā, nedz datus par Kipras turkiem, kas atgriezušies Kipras ziemeļdaļā.

Robežlīniju šķērsojušo ES pilsoņu, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgo skaits turpināja palielināties. Pārskata periodā tie bija 1 129 293 ES pilsoņi, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgie (iepriekšējā gadā – 822 318).

Iepriekš minētie *CYPOL* apkopotie dati neietver datus par personām un transportlīdzekļiem, kas šķērso robežlīniju no Kipras ziemeļu daļas Pergamos un Strovilia robežšķērsošanas punktos, kas atrodas Apvienotās Karalistes Suverēnās Austrumu bāzes teritorijas (*ESBA*) pārvaldībā. Šajā sakarībā *ESBA* ziņo, ka 236 156 (iepriekšējā gadā – 140 913) Kipras grieķi un 133 270 Kipras grieķu transportlīdzekļi (iepriekšējā gadā – 59 852), kas šķērsoja robežlīniju uz Kipras ziemeļdaļu. Vienlaikus tika reģistrēti 471 690 (iepriekšējā gadā – 457 314) Kipras turki un 292 099 Kipras turku transportlīdzekļi (iepriekšējā gadā – 272 090), kas šķērsoja robežlīniju otrā virzienā[4].

2018. gada 12. novembrī sāka darboties divas jaunas robežšķērsošanas vietas – *Deryneia* un *Lefka-Apliki*[5].

2018. gadā tika palielināts robežšķērsošanas vietās strādājošo *CYPOL* darbinieku skaits no 69 līdz 95, jo 26 amatpersonas tika izvietotas robežšķērsošanas vietās *Deryneia* un *Lefka-Apliki*.

Kipras turku kopienas 2018. gadā apkopotie dati liecina, ka gan Kipras grieķi, gan to transportlīdzekļi robežlīniju virzienā no valdības kontrolētās teritorijas uz Kipras ziemeļdaļu ir šķērsojuši biežāk nekā iepriekšējā gadā – Kipras grieķu veiktās šķērsošanas reižu skaits palielinājās līdz 1 633 076 (iepriekšējā gadā – 1 066 284), savukārt Kipras grieķu transportlīdzekļu veiktās šķērsošanas reižu skaits – līdz 731 215 (iepriekšējā gadā – 392 300). Dati arī liecina par to, ka Kipras turki robežlīniju otrā virzienā šķērsojuši nedaudz retāk (šķērsošanas reižu skaits samazinājies līdz 1 759 837 salīdzinājumā ar 1 796 353 iepriekšējā gadā), savukārt Kipras turku transportlīdzekļi – biežāk (šķērsošanas reižu skaits pieauga līdz 794 474 salīdzinājumā ar 782 656 iepriekšējā gadā). Saskaņā ar sniegtajiem statistikas datiem robežlīniju no valdības kontrolētajiem reģioniem uz Kipras ziemeļdaļu šķērsoja 1 814 194 ES pilsoņi, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu pilsoņi (iepriekšējā gadā – 1 546 475).

2018. gadā netika ziņots par incidentiem saistībā ar robežlīnijas šķērsošanu. Tomēr Kipras Republikas iestādes vēl aizvien liedz Kipras turku autobusiem, kas ved ES pilsoņus, šķērsot robežu, lai iekļūtu valdības kontrolētajā teritorijā.

Apvienoto Nāciju Miera uzturēšanas spēki Kiprā (*UNFICYP*) turpināja veicināt iespējas abām kopienām praktizēt reliģisko pārliecību[6]. *UNFICYP* novēroja, ka, salīdzinot ar to pašu periodu 2017. gadā, ir pieaudzis to apstiprināto reliģisko ceremoniju veikšanas pieprasījumu skaits, kuras šī organizācija tika lūgta veicināt Kipras ziemeļu daļā.

---

4 Statistika par ES pilsoņiem, kuri nav Kipras valstspiederīgie, un trešo valstu valstspiederīgajiem šajā pārskata periodā nav pieejama.

5 Komisijas 2015. gada 26. augusta Īstenošanas regula (ES) Nr. 2015/1472, OV L 225, 28.8.2015., 3. un 4. lpp.

6 ANO ģenerālsekretāra 2019. gada 11. janvāra ziņojums par *UNFICYP* [S/2019/37], 31. punkts.

1.2. Neatbilstīga migrācija pāri Zaļajai līnijai un patvērums

Kā liecina par 2018. gadu sniegtie *CYPOL* dati, būtiski palielinājās to migrantu skaits, kuri neatbilstīgi šķērsojuši robežlīniju virzienā no Kipras ziemeļdaļas uz valdības kontrolēto teritoriju. 2018. gadā 4451 neatbilstīgais migrants šķērsoja robežlīniju šajā virzienā; 2017., 2016. un 2015. gadā bija attiecīgi 1686, 1499 un 1290 šādi neatbilstīgie migranti. Galvenās neatbilstīgo migrantu izcelsmes valstis bija Sīrija (1573), Kamerūna (472), Pakistāna (444), Bangladeša (391) un Irāka (328). Šis straujais migrācijas pieaugums raisa Kipras Republikas iestāžu bažas.

No 4451 neatbilstīgā migranta 95 % (4233) lūdza starptautisko aizsardzību Kipras Republikā. Izcelsmes valsts, no kuras valstspiederīgajiem tika saņemts lielākais skaits pieteikumu, bija Sīrija (1571); Kipras Republikas iestādes ziņoja, ka salīdzinājumā ar 2017. gadu ir būtiski palielinājies sekmīgo patvēruma pieteikumu skaits.

CYPOL varēja identificēt personas, izmantojot tos pašus kritērijus, kādi tika izmantoti iepriekšējos gados, galvenokārt balstoties uz informāciju, kas norādīta attiecīgo migrantu ceļošanas dokumentos un paziņojumos. Saskaņā ar šo novērtējumu, gandrīz visi migranti, kuri aizturēti valdības kontrolētajā teritorijā pēc robežlīnijas neatbilstīgas šķērsošanas, iepriekš Kipras ziemeļdaļā bija ieradušies no Turcijas.

Kipras turku kopiena apliecināja, ka Kipras ziemeļdaļā joprojām tiek veikti pasākumi neatbilstīgās migrācijas novēršanai. 2018. gadā 3773 personām[7] tika atteikta ieceļošana Kipras ziemeļdaļā, savukārt 870 personas[8], kuras aizturētas Kipras ziemeļdaļā, tika atgrieztas uz Turciju, no kurienes tās bija ieradušās salā.

Abu kopienu pārstāvji tikās ANO aizgādībā izveidotās divkopienu tehniskās komitejas ietvaros, kurā tiek izskatīti noziedzības un krimināllietu jautājumi (*TCCCM*). Abas kopienas kā šīs komitejas paplašinājumu turpināja izmantot "kopējo saziņas telpu" – forumu informācijas apmaiņai krimināllietās.

CYPOL norāda, ka sadarbība ar citām kompetentajām Kipras Republikas valdības struktūrvienībām un *ESBA* administrāciju ir ļoti laba.

*Suverēnā austrumu bāzu teritorija (*ESBA*)*

Neatbilstīgā migrācija no Kipras ziemeļdaļas caur *ESBA* palielinājās. 2018. gadā pēc robežlīnijas neatbilstīgas šķērsošanas tika aizturēti 18 neatbilstīgie migranti[9]. Robežlīnijas šķērsošana tika liegta 1248 personām, kuru vidū visvairāk bija Turcijas pilsoņu (277). Saskaņā ar Kipras Republikas Pievienošanās akta 3. protokola attiecīgajiem noteikumiem

[7] Turcijas valstspiederīgie: 380, Sīrijas valstspiederīgie: 411, Turkmenistānas valstspiederīgie: 708, Irānas valstspiederīgie: 284, Irākas valstspiederīgie: 333, citi: 1657.

[8] Turcijas valstspiederīgie: 373, Pakistānas valstspiederīgie: 85, Nigērijas valstspiederīgie: 58, Sīrijas valstspiederīgie: 54, Turkmenistānas valstspiederīgie: 20, citi: 280.

[9] No 18 neatbilstīgajiem migrantiem, kas aizturēti *ESBA*, 12 iesniedza patvēruma pieteikumu un tika nodoti Kipras Republikas iestādēm. Viņi ir pieskaitīti kopējam to personu skaitam, kuras neatbilstīgā veidā šķērsojušas robežlīniju un kuru sadalījums pēc valstspiederības ir sniegts Komisijas dienestu darba dokumenta SWD(2019) 290 VII tabulā.

ESBA iestādes liedza šķērsot Zaļo līniju ASV, Ukrainas, Krievijas, Argentīnas un Bosnijas un Hercegovinas valstspiederīgajiem, kas ieradās caur Kipras ziemeļdaļu[10]. Šīs personas tika novirzītas uz robežšķērsošanas vietām ārpus *ESBA*, lai pārbaudītu to atbilstību prasībām, kas izvirzītas ieceļošanai Kipras Republikā.

Suverēnās bāzu teritorijas (*SBA*) amatpersonas arī šoreiz norādīja, ka viņu sadarbība ar Kipras Republiku ir izcila.

Ārpus robežšķērsošanas vietām *SBA* policija, pamatojoties uz riska novērtējumu un izlūkdatiem, veica patruļas, lai nepieļautu neatbilstīgo migrāciju. Papildus šīm patruļām tika veiktas arī *SBA* muitas un militārā dienesta patruļas.

Īpaši grūti kontrolējamas ir četras "neatļautas robežšķērsošanas vietas" Pergamas ciemā un tā tuvumā, kuras izmanto vietējie iedzīvotāji un lauksaimnieki. Kā jau norādīts iepriekšējos ziņojumos, šīs "neatļautās robežšķērsošanas vietas" joprojām rada bažas, tādēļ būtu jāatrod piemērots risinājums atbilstīgi 2003. gada Pievienošanās akta 3. protokola 5. panta 2. punktam[11]. *SBA* ir norādījusi, ka vajadzības gadījumā "neatļautajās robežšķērsošanas vietās" var ātri izvietot personālu.

2. PREČU VEŠANA PĀRI ROBEŽLĪNIJAI

2.1. Tirdzniecības vērtība

Saskaņā ar Zaļās līnijas regulas 4. pantu preces var ievest no valdības nekontrolētās teritorijas valdības kontrolētajā teritorijā, ja tās atbilst 4. pantā noteiktajiem kritērijiem[12] un tām ir pievienots Kipras turku Tirdzniecības kameras izdots dokuments. Saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 1480/2004[13] 8. pantu Kipras turku Tirdzniecības kamera un Kipras Republikas iestādes ik mēnesi iesniedza ziņojumu par to preču veidu, daudzumu un vērtību, par kurām bija izsniegti pavaddokumenti.

Saskaņā ar KTTK sniegtajiem datiem preču, par kurām bija izsniegti pavaddokumenti, kopējā vērtība bija 5 405 121 EUR (iepriekšējā gadā – 5 697 695 EUR). Tas liecina, ka, salīdzinot ar 2017. gadu, to preču kopējā vērtība, par kurām bija izsniegti pavaddokumenti, samazinājās par 5,1 %.

Kā norādīts Kipras Republikas sniegtajā statistikā, to pāri robežlīnijai ievesto preču kopējā tirdzniecības vērtība, par kurām ir izsniegti pavaddokumenti, palielinājās par 1,4 % līdz 4 856 892 EUR (iepriekšējā gadā – 4 790 964 EUR).

---

[10] ASV valstspiederīgie: 55, Ukrainas valstspiederīgie: 96, Krievijas valstspiederīgie: 63, Argentīnas valstspiederīgie: 27, Bosnijas un Hercegovinas valstspiederīgie: 29.

[11] OV L 236, 23.9.2003., 940. lpp.

[12] Regulas 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka precēm jābūt pilnībā iegūtām teritorijās, kas neatrodas faktiskā Kipras Republikas valdības kontrolē, vai arī to pēdējai būtiskajai, ekonomiski pamatotajai pārstrādei vai apstrādei ir jābūt veiktai šim nolūkam aprīkotā uzņēmumā teritorijās, kas neatrodas faktiskā Kipras Republikas valdības kontrolē.

[13] Komisijas 2004. gada 10. augusta Regula (EK) Nr. 1480/2004, OV L 272, 20.8.2004., 3. lpp.

Kā liecina Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kameras (KTRK) sniegtie dati, tirdzniecība virzienā no valdības kontrolētās teritorijas uz Kipras ziemeļdaļu (kas gan neietilpst ZLR piemērošanas jomā) būtiski pazeminājās, proti, par aptuveni 14,3 % (no 1 343 524 EUR 2017. gadā līdz 1 151 723 EUR 2018. gadā). Tirdzniecība virzienā no valdības kontrolētās teritorijas uz Kipras ziemeļdaļu veido 23,7 % no tirdzniecības pretējā virzienā (2017. gadā – 28 %).

Kipras turku kopiena joprojām turpināja piemērot tirdzniecības režīmu, kurā būtībā ir pārņemti ZLR noteiktie ierobežojumi. Kā galveno iemeslu šā režīma piemērošanai Kipras turku kopienas dalībnieki atzīst vietējo komersantu protekcionismu. Tomēr šo režīmu ne vienmēr piemēro konsekventi.

2.2. Preču veids

Tirdzniecības apjoma ziņā galvenās preču grupas 2018. gadā bija plastmasas izstrādājumi, kam sekoja svaigas zivis, būvmateriāli un atkritumi vai lūžņi[14]. Kartupeļu tirdzniecības apjoms krasi samazinājās sliktās ražas dēļ.

Parādījās tādi jauni izstrādājumi kā mitrās salvetes, nolietoti akumulatori, plastmasas ūdens trauki un rūpnieciskās nerūsējošā tērauda cepeškrāsnis. Visa tirdzniecība pāri robežlīnijai noritēja salas iekšienē.

2.3. Pārkāpumi

Kipras Republikas Muitas un akcīzes departaments apspriedās ar Komisiju par to, vai pāri Zaļajai līnijai tirgots trauks, kas pildīts ar vielu, kura deklarēta kā "atšķaidītājs", atbilst ZLR 4. panta 1. punktā noteiktajiem izcelsmes kritērijiem[15]. Izanalizējusi jautājumu, Komisija norādīja muitas iestādēm, ka maisījums atbilst 4. panta 1. punkta noteikumiem. Tomēr Komisija arī secināja, ka, ļoti iespējams, tika pārkāpti Regulas (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu noteikumi, jo trauks neatbilda noteikumiem par bīstamu vielu marķēšanu. Komisija dalījās savā novērtējumā ar KTTK, kas informēja ražotāju par noteikumiem, kuri attiecas uz šāda veida produktu tirdzniecību.

2.4. Ar preču apriti saistīti šķēršļi un grūtības

Joprojām pastāv šķēršļi tirdzniecībai pāri robežlīnijai, un, kā uzskata Komisija un Kipras turku ekonomikas dalībnieki, minētie šķēršļi ir tirdzniecības apjoma ierobežotības cēlonis.

Kā minēts iepriekšējos ziņojumos[16], jautājums par Kipras turku komerctransportu, kas šķērso robežlīniju, lai nokļūtu valdības kontrolētajā teritorijā, vēl aizvien nav atrisināts, un līdz šim Kipras turku komerctransports, kura svars pārsniedz 7,5 tonnas, var šķērsot robežlīniju tikai tad, ja tam ir Kipras Republikas izsniegti dokumenti, kas pilnībā atbilst *acquis*. Kipras

---

14 Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2019) 290, IV tabula.

15 Komisijas Regulas (EK) Nr. 1480/2004 2. panta 4. punktā ir teikts, ka Kipras Republikas iestādes informē Komisijas dienestus, ja rodas pamatotas šaubas par preču atbilstību izcelsmes kritērijiem.

16 Skatīt, piemēram, devīto, desmito, vienpadsmito, divpadsmito, trīspadsmito un četrpadsmito gada ziņojumu par Padomes Regulas (EK) Nr. 866/2004 īstenošanu un situāciju, kas izveidojusies tās piemērošanas rezultātā.

Republikas iestādes informēja Komisiju, ka tās ir ieviesušas noteikumus, kas Kipras turkiem atvieglo tehniskās apskates dokumentu un profesionālo autovadītāja apliecību saņemšanas procesu. Komisija ir pārliecināta, ka šā jautājuma atrisināšana būtiski palielinātu tirdzniecības apjomu, jo tiktu atvieglota preču pārvadāšana. Turklāt tas nostiprinātu sakarus starp Kipras ekonomikas dalībniekiem, tādējādi ievērojami veicinot uzticēšanos starp abām kopienām. Attiecīgi Komisija vērtē iespējamo ES atbalstu transporta drošības jomā.

Kā minēts iepriekšējo gadu ziņojumos, Kipras Republikas iestādes, pamatojoties uz veselības dienestu paustajām bažām par ražošanas procesu Kipras ziemeļdaļā, neļauj pāri robežlīnijai ievest pārstrādātus pārtikas produktus un materiālus, kas paredzēti saskarei ar pārtiku. Pārskata periodā Komisija apliecināja Kipras Republikai, ka saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu šie produkti drīkst šķērsot Zaļo līniju un Kipras Republikas iestādēm tie nebūtu jāaizliedz. Lai gan Kipras Republikas iestādes, piemērojot Zaļās līnijas regulu, robežšķērsošanas vietās var ņemt produktu paraugus papildu analīzēm, tām nebūtu jāliedz visu pārstrādāto pārtikas produktu vešana pāri robežlīnijai. Komisija ierosināja ieviest mehānismu, kas atvieglo pārstrādātu produktu un saskarei ar pārtiku paredzētu materiālu vešanu pāri robežlīnijai, vienlaikus pievēršot uzmanību papildu drošības apsvērumiem. Līdz dienai, kad tika sagatavots šis ziņojums, vēl nebija notikušas Komisijas pieprasītās papildu apspriešanās, kuru mērķis būtu rast risinājumu. Komisija aizvien ir nobažījusies par to, cik pareizi tiek īstenota Zaļās līnijas regula, un vērtēs, kā turpmāk risināt šo jautājumu.

Tāpat kā iepriekšējos gados, Kipras turku kopienas tirgotāji turpina ziņot, ka tiem ir grūti panākt savu preču iekļaušanu veikalu sortimentā un reklamēt savus produktus un pakalpojumus valdības kontrolētajā teritorijā un ka tas ierobežo tirdzniecību. Tirgotāji turpina ziņot par Kipras grieķu vidū izplatīto nevēlēšanos pirkt Kipras turku izstrādājumus. Papildus tam tiek minēts, ka abu kopienu tirgotāji, kuri vēlas sākt komercdarbību otras kopienas teritorijā, sastopas ar daudzām administratīvām problēmām. Jānodrošina, ka ekonomikas dalībnieki no abām kopienām var brīvi iesaistīties tirdzniecības attiecībās, kas atbilst viņu komercdarbības vajadzībām.

2.5. Preču kontrabanda

Preču kontrabanda joprojām ir plaši izplatīta, un tā atspoguļo grūtības robežlīnijas neatbilstīgas šķērsošanas kontrolē.

Kipras Republika 2018. gadā 1711 reizes konfiscēja kontrabandas preces (iepriekšējā gadā – 1334 reizes). 2018. gadā palielinājās cigarešu un tinamās tabakas apjoms, ko Kipras Republika konfiscēja uz Zaļās līnijas: 469 870 cigaretes un 587 513 grami tinamās tabakas (iepriekšējā gadā — 203 290 cigaretes un 440 259 grami tinamās tabakas). Būtiskais pieaugums bija saistīts ar to, ka 2018. gadā samazinājās Turcijas liras vērtība attiecībā pret euro. Salīdzinot ar 2017. gadu, būtiski – par 45 % – palielinājās arī tādu kontrabandas preču apjoms, ar kurām tika pārkāptas intelektuālā īpašuma tiesības. Citas konfiscētās lietas bija alkohols, pesticīdi, lauksaimniecības produkti, kā arī dzīvnieku izcelsmes un piena produkti. Pirmās instances tiesā tika celta viena apsūdzība par kontrabandu. Par cigarešu kontrabandu mazos apjomos tika galvenokārt piespriests administratīvais sods un atsavināšana.

2018. gadā *ESBA* iestādēs tika reģistrēts konfiscēto kontrabandas preču apjoma pieaugums *ESBA* teritorijā; konfiskācija tika veikta 555 gadījumos salīdzinājumā ar 432 gadījumiem 2017. gadā. Tāpat kā 2017. gadā, cigaretes un tinamā tabaka bija preces, kas tika konfiscētas visbiežāk.

Attiecībā uz preču tradicionālo piegādi Kipras turkiem, kas dzīvo buferzonā esošajā ciemā *Pyla* (ZLR 4. panta 10. punktu), *ESBA* administrācija uzraudzīja un reģistrēja būvmateriālu, zivju, cigarešu u. c. preču daudzumus.

2.6. Tirdzniecības veicināšana

Komisija turpināja meklēt iespējas, kā veicināt tirdzniecību pāri robežlīnijai.

Komisija 2015. gada jūlijā pieņēma priekšlikumu par Zaļās līnijas regulas grozīšanu. Priekšlikuma mērķis ir izveidot metodi, kā piemērot kontroles mehānismu precēm, uz kurām attiecināts atbilstoši Regulai (ES) Nr. 1151/2012 reģistrēts preču nosaukums, Kipras Republikas teritorijā, kurā Kipras Republikas valdība neīsteno faktisku kontroli[17]. Šis priekšlikums par regulas grozīšanu pārskata perioda beigās joprojām nebija apstiprināts. Priekšlikuma pamatā ir kopīga izpratne par pagaidu risinājumu, kas attiecas uz sieru *Halloumi/Hellim* un jāīsteno līdz Kipras atkalapvienošanai, un ko panāca Komisijas priekšsēdētāja Ž. K. Junkera vadībā, kad viņš 2015. gada 16. jūlijā apmeklēja Kipru[18].

Lai atvieglotu svaigu zivju vešanu pāri robežlīnijai, Kipras Republikas iestādes pagarināja svaigu zivju veterinārās pārbaudes darba laiku robežšķērsošanas vietā *Agios Dhometios*. Pārbaudes tiks veiktas darbdienās no plkst. 7.30 līdz 15.00 (pārbaužu beigu laiks).

KTTK joprojām pauda vispārīgu interesi par to, lai tiktu atcelts aizliegums tirgoties ar jebkādiem dzīviem dzīvniekiem un dzīvnieku izcelsmes produktiem, ciktāl šādi produkti atbilst ES tiesību un administratīvo aktu prasībām. Kipras Republika ir atkārtoti paudusi vēlmi izvērtēt iespēju paplašināt to preču sarakstu, kuras var vest pāri robežlīnijai virzienā uz valdības kontrolēto teritoriju.

Komisija aicina ekonomikas dalībniekus izmantot komercdarbības iespējas un atzinīgi novērtē Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kameras un Kipras turku Tirdzniecības kameras intensīvos centienus.

2.7. Savienības preces, kas pēc tās teritorijas šķērsošanas, kuru Kipras Republikas valdība faktiski nekontrolē, tiek ievestas atpakaļ teritorijā, kuru tā faktiski kontrolē

Kipras Republikas iestādes ziņoja, ka 3093 preces pēc izvešanas cauri teritorijai, ko valdība nekontrolē, tika ievestas atpakaļ valdības kontrolētajā teritorijā. Tika minēts, ka šāda šķērsošana notiek netraucēti un lielākā daļa šo preču tiek vestas pāri robežlīnijai robežšķērsošanas vietās *Kato Pyrgos-Karavostasi* un *Astromeritis-Zhodia*.

[17] COM/2015/0380 final - 2015/0165 (NLE).

[18] http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-15-5402_en.htm.

2.8. Preces tādu personu personīgajā bagāžā, kuras šķērso Zaļo līniju

Pārskata periodā *ESBA* iestādes apspriedās ar Komisiju par personīgajam patēriņam paredzētas degvielas vešanu pāri Zaļajai līnijai. Saskaņā ar ZLR 6. panta 1. punktu preces, kas atrodas robežlīnijas šķērsojošo personu personīgajā bagāžā, tiek atbrīvotas no apgrozījuma nodokļa un akcīzes nodokļa, kā arī no citiem nodokļiem ar noteikumu, ka šādas preces nav komerciālas un to kopējā vērtība nepārsniedz 260 EUR vienai personai. Komisija apliecināja *ESBA* un Kipras Republikas iestādēm, ka katrs gadījums, kad degviela tiek vesta plastmasas traukos, ir jāanalizē atsevišķi, lai noteiktu, vai degviela katrā robežlīnijas šķērsošanas reizē ir paredzēta komerciāliem nolūkiem un, ja tā nav, vai tās vērtība pārsniedz 260 EUR vienai personai. Vienlaikus ZLR nav paredzēts veikt pārbaudes attiecībā uz degvielu, kas atrodas robežlīniju šķērsojošo transportlīdzekļu standarta tvertnēs, un tāpēc nav pamata liegt vai ierobežot šādas degvielas vešanu pāri robežlīnijai.

3. SECINĀJUMI

Kā jau norādīts iepriekšējo gadu ziņojumos, Kipras Republikas un *SBA* iestāžu veiktā robežlīnijas kontrole apstiprinātajās robežšķērsošanas vietās ir bijusi apmierinoša. Sāka darboties divas robežšķērsošanas vietas – *Lefka-Apliki* un *Deryneia*. Būtiski palielinājās tādu personu skaits, kuras šķērsoja robežlīniju neatbilstīgā veidā; šis jautājums raisa Kipras Republikas bažas, un situācija ir rūpīgi jāuzrauga. Komisija mudina *SBA* administrāciju izvietot nepieciešamos cilvēkresursus, lai atrisinātu "neatļautu robežšķērsošanas vietu" jautājumu. Komisija joprojām uzskata, ka īpaši svarīga ir robežšķērsošanas vietās piemērojamo prasību stabilitāte, prognozējamība un juridiskā noteiktība un ES pilsoņu brīva pārvietošanās.

Pāri robežlīnijai veiktās tirdzniecības vērtība 2018. gadā palielinājās par 1,4 % jeb no 4 790 964 EUR līdz 4 856 892 EUR, savukārt to preču vērtība, par kurām ir izsniegti pavaddokumenti, samazinājās par 5,1 % jeb no 5 697 695 EUR līdz 5 405 121 EUR. Tirdzniecības apjoma ziņā galvenā preču grupa bija plastmasas izstrādājumi, kam sekoja svaigas zivis, būvmateriāli un atkritumi vai lūžņi.

Kipras Tirdzniecības un rūpniecības kamera un Kipras turku Tirdzniecības kamera turpināja ciešu sadarbību, lai rastu ekonomisku labumu abām kopienām.

Pārskata periodā joprojām bija saglabājušies vairāki tirdzniecības šķēršļi. Kipras Republika joprojām neļāva šķērsot robežlīniju Kipras turku komerctransportam, kura svars pārsniedz 7,5 tonnas; 2018. gadā šajā jautājumā nav notikusi nekāda virzība. Kipras Republika arī neļauj šķērsot robežlīniju pārstrādātiem pārtikas produktiem un materiāliem, kas paredzēti saskarei ar pārtiku. Komisija apliecināja Kipras Republikai, ka saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu šie produkti drīkst šķērsot Zaļo līniju un Kipras Republikas iestādēm tie nebūtu jāaizliedz. Komisija ierosināja ieviest mehānismu, kas atvieglo pārstrādātu produktu un saskarei ar pārtiku paredzētu materiālu vešanu pāri robežlīnijai, vienlaikus pievēršot uzmanību papildu drošības apsvērumiem. Līdz dienai, kad tika sagatavots šis ziņojums, nebija notikusi nekāda papildu saziņa, lai rastu risinājumu. Komisija aizvien ir nobažījusies par to, cik pareizi tiek īstenota Zaļās līnijas regula, un vērtēs, kā turpmāk risināt šo jautājumu.

Kopumā, lai gan Zaļās līnijas regula joprojām nodrošina praktiski piemērojamu pamatu, kas ļauj īstenot personu pārvietošanos un preču apriti uz Kipras Republikas valdības kontrolēto teritoriju un pretējā virzienā, Komisijai joprojām ir bažas par to, ka tirdzniecības kopapjoms ir mazs. Komisija uzskata, ka šajā ziņojumā minēto tirdzniecības šķēršļu likvidēšana ievērojami palīdzētu palielināt tirdzniecības apjomu pāri Zaļajai līnijai. Komisija cer, ka abu kameru darbs, kas tiek veikts, lai uzlabotu saziņu starp abām uzņēmējdarbības kopienām, palielinās ekonomiskos sakarus.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Komisija joprojām paļaujas uz to, ka Kipras Republikas un *SBA* sadarbība ļaus nodrošināt Padomes Regulas (EK) Nr. 866/2004 efektīvu īstenošanu. Komisija turpinās uzraudzīt minētās regulas īstenošanu.